

KRISTIN
HANNAH
VELKÁ
SAMOTA

Od autorky
bestsellera *Slávik*

Ljndeni

Veľká samota

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Kristin Hannah

Veľká samota – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA**

VELKÁ SAMOTA

KRISTIN HANNAH

VELKÁ SAMOTA

Preložila Adriena Richterová

Ljndeni

*Venované ženám v našej rodine. Všetky sú bojovníčky.
Sharon, Debbie, Laura, Julia, Mackenzie, Sara, Kaylee, Toni, Jacquie,
Dana, Leslie, Katie, Joan, Jennie, Liz, Courtney a Stephanie.*

A tiež nášmu najmladšiemu dobrodruhovi Bradenovi.

Príroda nás nikdy neklame,
to my klameme sami seba.

JEAN JACQUES ROUSSEAU

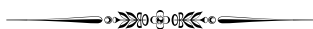

✧ 1974 ✧

PRVÁ KAPITOLA

Túto jar sa dážď valil v mohutných, silných poryvoch a dunivo bubnoval na strechy. Voda si razila cestu do najmenších štrbiniek a podmývala aj tie najpevnejšie základy. Kusiská pôdy, čo sa po celé generácie nepohli, sa teraz ako kopy škvary zosúvali na cesty a strhávali so sebou domy, autá aj bazény. Vyvrátené stromy potrhali elektrické vedenie a dodávka elektriny bola prerušená. Rieky zaplavovali brehy, valili sa do záhrad a ničili domy. Ľudia, ktorí sa za iných okolností znášali, teraz na seba hučali a podľa toho, ako stúpala voda a hustol dážď, ich spory prerastali do hádok.

Aj Leni bola podráždená. V škole bola nová, nikto ju nepoznal a spolužiaci ju vnímali len ako cudziu tvár v dave, dievča s dlhými vlasmi uprostred rozdelenými cestičkou, ktoré nemá kamarátov a do školy chodí samo.

Teraz sedela na posteli, skrčené chudé nohy si pritiahla k hrudi. Vedľa seba mala už riadne ohmatanú brožovanú knihu *Ďaleké cesty za domovom* so somárskymi ušami. Cez tenké steny bungalovu s nízkou sedlovou strechou začula matkin hlas: „Ernt, zlatko, prosím ťa, nebuď taký. Počúvaj, čo ti...“ a otcovo zlostné odvrknutie: „Dofrasa, daj mi pokoj!“

Zasa je to tu. Hádky. Krik.

Čoskoro bude nasledovať plač.

Toto počasie v otcovi prebúdzalo jeho temnú stránku.

Leni pozrela na hodiny pri posteli. Ak hneď nevypadne z domu, príde neskoro do školy. A upozorniť na seba bolo ešte o čosi horšie než byť novou žiačkou na druhom stupni základnej školy. Okúsila to na vlastnej koži a nebolo to nič príjemné. Za posledné štyri roky vystriedala päť škôl. A hoci sa jej ani raz nepodarilo naozaj „zapadnúť“, tvrdohlavo sa snažila a nestrácala optimizmus. Zhlboka sa nadýchla, vytiahla nohy spod periny a zošuchla sa z úzkej postele. Opatrne prešla cez svoju takmer prázdnu izbu aj cez chodbu a zastala pred dverami do kuchyne.

„Krucinál, Cora,“ ozval sa otec. „Predsa vieš, aké je to pre mňa ťažké.“

Mama podišla k nemu o krok bližšie a natiahla ruky. „Zlatko, potrebuješ pomoc. Ty za to nemôžeš. Tie nočné mory...“

Leni si odkašlala, aby si ju všimli. „Ahojte,“ pozdravila.

Keď ju otec zbadal, odstúpil od mamy. Leni si všimla, aký je unavený a zničený.

„Musím ísť... musím do školy,“ povedala Leni.

Mama zašmátrala vo vrecku ružovej uniformy servírky a vytiahla balíček cigariet. Aj ona vyzerala unavene. Včera si odkrútila večernú zmenu a dnes mala pracovať v čase obeda. „Tak choď, Leni, aby si neprišla neskoro,“ povedala pokojným a mierumilovným hlasom, ktorý ju úplne vystihoval.

Leni sa bála zostať, no rovnako sa bála odísť. Zvláštne – a možno to bola hlúposť –, no často mala pocit, že v ich rodine je ona jediná dospelá, že ona je tým závažím, čo udržiava škripajúcu loď Allbrightovcov v rovnováhe. Mama sa stále usilovala „nájsť samu seba“. Za posledných pár rokov sa prihlásila do kurzu osobnej zodpovednosti a rozvoja osobnosti, chodila na duchovné cvičenia do unitárskej cirkvi. Dokonca vyskúšala aj budhizmus. Ibaže to všetko skúsila len tak letmo a z každého si občas niečo vybrala. Leni mala väčšinou dojem, že jej z toho všetkého zostali len tričká a pár fráz. Trebárs hlášky ako *Čo existuje, to je. A čo neexistuje, to nie je*. Myšlienky, čo nemali ktovieakú veľkú hodnotu.

„Tak už masti,“ vyštekol otec.

Leni schmatla z kuchynskej stoličky batoh a kráčala k dverám. Sotva ich za sebou hlasno zabuchla, začula, ako sa tí dvaja znova pustili do hádky.

Krucinál, Cora...

Ernt, prosím, aspoň ma vypočuj...

Nebývalo to tak odjakživa. Teda aspoň mama to tvrdila. Pred vojnou boli šťastní. Vtedy bývali v kempe plnom mobilných domov a obytných prívosov v Kente, otec mal dobré zamestnanie, pracoval ako automechanik, mama sa stále smiala, a keď varila večeru, pohojďovala sa do rytmu piesne Janis Joplinovej *Piece of My Heart*. (Vlastne to mamino akože tancovanie bolo jediné, čo si Leni z tých čias zapamätala.)

Ibaže potom otca povolali do armády a šiel do Vietnamu. Tam ho zostrelili a padol do zajatia. Mama sa z toho vtedy zosypala a Leni si prvý raz uvedomila, aká je krehká. Nejaký čas sa ony dve len tak potácali životom, mama často striedala zamestnania, sťahovali sa z jedného miesta na druhé, až si nakoniec našli nový domov v akejsi komunite v Oregone. Tam sa starali o včely, vyrábali vrecúška s levanduľou, tie potom predávali na farmárskych trhoch, a protestovali proti vojne. Mama sa zmenila, no len toľko, aby medzi tých ľudí zapadla.

Keď sa otec konečne vrátil, Leni ho takmer nespoznala. Dobre vyzerajúci, usmievať sa, ako si ho pamätala, sa odrazu zmenil na náladového, odmeraného chlapíka, ktorý sa rýchlo rozčertil. Zdalo sa, že na živote v tej komunite mu prekáža úplne všetko, tak sa presťahovali. A po istom čase sa znova sťahovali. A potom zasa. Nikde to nebolo podľa jeho gusta.

Otec trpel nespavosťou a nevedel si udržať prácu, hoci mama prisahala, že je ten najlepší automechanik na svete.

A práve to bol dôvod, prečo sa dnes ráno pohádali – otec zasa dostal padáka.

Leni si natiahla na hlavu kapucňu. Cestou do školy prešla okolo niekoľkých pekne udržiavaných domov, oblúkom sa vyhla tmavému lesíku (odtiaľ sa drž čo najďalej!), minula aj rýchle občerstvenie A&W – tam sa počas víkendov schádzali tunajší stredoškooláci – aj čerpaciu stanicu,

kde stálo v rade niekoľko áut, aby šoféri natankovali za päťdesiatpäť centov za galón. V tieto dni boli všetci naštvaní pre ceny benzínu.

Leni sa zdalo, že dospeli všeobecne sú podráždení, no nebolo sa čo čudovať. Vojna vo Vietname rozdelila celú krajinu. Noviny každý deň vytrubovali do sveta zlé správy, vychádzali v nich články o bombových útokoch pripisovaných ľavicovej organizácii Weatherman alebo IRA, o únosoch lietadiel aj o Patty Hearstovej. Celý svet šokoval masaker počas olympijských hier v Mníchove a aféra Watergate. A v poslednom čase bez stopy zmizlo niekoľko študentiek Washingtonskej štátnej univerzity. Svet bol plný nebezpečenstiev.

Leni by teraz dala čokoľvek za to, keby mala ozajstnú kamošku. To bolo jediné, po čom naozaj túžila – mať niekoho, s kým by sa mohla pohovárať. Aj keď tým rozhovorom by jej zo starostí neubudlo. Tak načo by sa mala niekomu zverovať?

Je pravda, že otcovi občas prasknú nervy a kričí, že nemajú dosť peňazí, a stále sa niekam sťahujú, aby utiekli pred veriteľmi, ale tak to u nich jednoducho chodí a majú sa radi.

Ibaže niekedy – najmä v takých dňoch ako je ten dnešný – sa Leni bála. Odrazu mala pocit, že sa ich rodina potáca na okraji obrovského zrázu, ktorý sa čochvíľa odtrhne a zosype sa rovnako ako tie domy v Seattli, čo sa zrútili z labilných podmáčaných svahov.

PO VYUČOVANÍ SA LENI v daždi pobrala domov. Sama.

Ich dom sa nachádzal uprostred slepej ulice v záhrade očividne menej udržiavanej, než boli tie v okolí. Hnedý bungalov s nízkou sedlovou strechou, prázdnyimi kvetináčmi, upchanými odkvapmi a garážovými dverami, ktoré nešli zatvoriť. Z polorozpadnutých sivých šindľov na streche trčali trsy buriny a pred domom sa k nebu vyčítavo týčil stožiar, nemý svedok toho, ako veľmi jej otec nenávidí smer, ktorým sa táto krajina uberá. Hoci mama o ňom tvrdila, že je patriot, súčasnú vládu určite dosť nenávidel.

Leni si všimla, že otec sedí na krivej hoblici v garáži vedľa maminho otlčeného Mustanga s látkovou strechou na roztrhaných miestach

zlepenou striebornou inštalatérskou páskou. Vnútri sa popri stenách garáže vršili škatule plné vecí, čo ešte nestihli vybalit' po poslednom sťahovaní.

Ako zvyčajne mal na sebe ošúchanú vojenskú bundu a roztrhané džínsy. Sedel zhrbený a lakťami sa opieral o stehná. Dlhé čierne vlasy strapaté, brada očividne potrebovala pristrihnúť. Špinavé, bosé nohy mal zastoknuté v papučiach. No aj taký zničený a uťahany bol krásny ako filmový herec. Všetci si to mysleli.

Zdvihol hlavu a cez prameň vlasov na ňu zaškútil. Usmial sa, síce trochu unavene, no úsmev mu rozžiaril celú tvár. Toto bol jej otec. Prchký a náladový, občas jej dokonca naháňal strach, ale to všetko len preto, lebo emócie – lásku, stratu aj sklamanie – tak veľmi prežíval. A najviac lásku. „Lenora,“ oslovil ju chrapľavým, prefajčeným hlasom. „Čakám tu na teba. Chcem sa ti ospravedlniť. Praskli mi nervy. A prišiel som o prácu. Určite som ťa príšerne sklamal.“

„To nie, oci.“

Leni vedela, že ho to veľmi mrzí. Zračilo sa mu to na tvári. Keď bola menšia, občas si vpravievala, načo sú dobré všetky tie ospravedlnenia, keď sa otec aj tak nikdy nezmení. No mama jej to vysvetlila. Vojna a zajatie v otcovi niečo zlomili. *Akoby mal dochrámanú chrbticu*, vpravievala jej. *Predsa ho neprestaneš ľubiť len preto, že je zranený. Nazbieraš sily, aby sa o teba mohol oprieť. Otec potrebuje mňa. Nás.*

Leni si k nemu prisadla. Objal ju a privinul k sebe. „Svet riadia šialenci. Toto už nie je moja Amerika. Chcel by som...“ Nedopovedal a Leni mlčala. Už si na otcov smútok, na jeho pocity márnosti zvykla. Často sa stávalo, že sa zháčil uprostred vety, akoby sa zľakol svojej desivej alebo depresívnej myšlienky, akoby sa bál ju vysloviť. Leni mala preňho pochopenie, veľakrát je jednoducho lepšie mlčať.

Otec siahol do vrečka a vybral z neho pokrčenú škatuľku cigariet. Zapálil si a Leni udurela do nosa známa štipľavá vôňa.

Vedela, ako veľmi trpí. Občas sa v noci zobudila na otcov plač a začula mamin hlas, keď sa ho snažila utíšiť a hovorila mu niečo také ako: *Pst, no tak, Ernt, už je to preč, si doma, v bezpečí.*

Otec potriasol hlavou a vydýchol oblak modrosivého dymu. „Jedno-ducho chcem... asi niečo viac. Nielen nejakú prácu. Lepší život. Chcem ísť po ulici tak, aby som sa nemusel báť, že mi niekto vynadá, že som vrah detí. Chcem...“ vzdychol. Vzápätí sa usmial a pokračoval: „Neboj sa. Všetko sa dobre skončí. Aj s nami.“

„Nájdeš si novú prácu, oci,“ vydýchla Leni.

„Jasné, ty moja Ryška. Zajtra bude lepšie.“

Toto jej rodičia vraveli zakaždým.

BOLO CHLADNÉ, POCHMÚRNE ráno v polovici apríla. Leni vstala skoro, usalašila sa v obývačke na ošumelej kvetovanej pohovke a pustila si ranný program *Práve dnes*. Aby mala aspoň ako-tak priateľný obraz, musela nastaviť tykadlá izbovej antény. Záber na obrazovke sa vyostřil práve vo chvíli, keď Barbara Waltersová hovorila: „... fotografiu Patricie Hearstovej, ktorá si teraz hovorí Tania, s puškou M1 pri nedávnej krádeži v banke v San Franciscu. Očití svedkovia potvrdili, že táto devätnásťročná dedička, ktorú vo februári uniesla Symbionská oslobodenecká armáda...“

Leni fascinovane zízala na obrazovku. Nešlo jej do hlavy, že nejaká armáda len tak napochodovala k niekomu do bytu a uniesla dospievajúce dievča. Je človek v tomto svete vôbec niekde v bezpečí? A ako je možné, že z bohatej tínedžerky sa stala revolucionárka menom Tania?

„Poďme, Leni,“ ozvala sa z kuchyne mama. „Chystaj sa do školy.“

Vtom sa s rachotom rozleteli vchodové dvere a vošiel otec s takým širokým úsmevom na tvári, že mu ho človek musel opätovať. V kuchyni s nízkym stropom vyzeral až neprimerane veľký, akoby ho stvorili v nadživotnej veľkosti. Na pozadí sivých stien posiatych škvrnami od zatečenej vody sa zdalo, že v ňom priam pulzuje život. Z vlasov mu kvapkala voda.

Mama stála pri sporáku a na panvici pražila slaninu na raňajky.

Otec zastal uprostred kuchyne a pridál zvuk na tranzistorovom rádiu postavenom na umakartovej pracovnej doske. Zo šumenia v repro-

duktore sa ozvala akási rokenrolová vypaľovačka. Otec sa zasmial a zo-vrel mamu v náručí.

Lena začula, ako šepol: „Prepáč. Odpusti mi to.“

„Jasné,“ vydýchla mama a kŕčovito sa ho chytila, akoby sa bála, že ju odstrčí.

Ibaže otec ju ďalej držal okolo pása, len ju pritiahol k jedálenskému stolu. Odsunul stoličku a povedal: „Leni, poď sem!“

Leni tešilo, keď na ňu nezabudli. Vyhrabala sa zo svojho miesta na pohovke a sadla si vedľa mamy. Otec sa na ňu usmial a podal jej knihu v mäkkej väzbe *Volanie divočiny*. „Z tohto budeš pať, Ryška.“

Potom si aj on sadol k stolu oproti mame a stoličku si prisunul ešte o trochu bližšie. A zatváril sa – Leni ten výraz nazývala – „mám bomba nápad“. Zažívala ho zakaždým, keď otec vymyslel nejaký plán, čo im mal zmeniť životy. A tých plánov už vymyslel požehnane: Napríklad keď sa rútili po diaľnici v kalifornskom Big Sure, dostal nápad, že všetko pre-dajú a celý rok budú iba kempovať. Alebo že budú chovať norky (z toho sa vyklúľ riadny horor). Alebo že budú v strednej Kalifornii predávať vrecúška so semienkami od firmy American Seed.

Siahol do vrečka, vybral z neho niekoľkokrát preložený kus papiera a víťazoslávne ho plesol na stôl. „Pamätáš sa na môjho kamoša Boa Harlana?“

Mame chvíľu trvalo, kým zareagovala. „Myslíš toho z Vietnamu?“

Otec prikývol a Leni vysvetlil: „Bo Harlan bol veliteľ a ja strelec. Jeden druhému sme kryli chrbát. Spolu nás zostrelili a zajali. Spoločne sme si prešli pekľom.“

Leni si všimla, ako sa otec trasie. Mal vyhrnuté rukávy košeľe, tak mu videla na rukách jazvy po popáleninách, biele pásy zošúverenej, zohyzdenej kože, čo mu siahali od zápästia po lakeť. Leni netušila, od čoho sú. Otec jej o tom nikdy nehovoril a ona sa nepýtala. Vedela však, že tie rany mu spôsobili tí, čo ho väznili. Aspoň tak si to vysvetlila. Rovnaké jazvy mal aj na chrbte, tam mu zmrštili pokožku do záhybov a vírov.

„Donútili ma dívať sa naňho, keď umieral,“ sotva počuteľne dodal.

Leni v obave šibla pohľadom na mamu. O tomto otec ešte nikdy nehovoril. A že to teraz spomenul, ich obe znepokojilo.

Podupával nohou po dlážke a prstami na stole vyklopkával rezký rytmus. Rozložil poskladaný hárok papiera a obrátil ho k nim, aby si mohli prečítať, čo je na ňom napísané:

*Seržant Allbright,
dalo mi fakt zabrať, kým som Vás našiel. Volám sa Earl Harlan.
Môj syn mi viackrát v listoch opisoval, akí ste boli dobrí
kamaráti. Chcem sa Vám za to poďakovať.
V poslednom liste mi napísal, že keby sa mu v tej posratej diere
niečo stalo, tak chce, aby ste pozemok, čo vlastní tu na Aljaške,
dostali Vy.
Nie je to nič veľké, len šesťnásť hektárov zeme a zrub, ktorý
treba opraviť. No pracovitý chlap tam vyžije, ďaleko od všetkých
tých šialencov, hipíkov a chaosu, čo vládne vo zvyšku Ameriky.
Telefón nemám, ale môžete mi napísať na poštu do mesta
Homer. Skôr či neskôr sa list ku mne dostane.
Ten pozemok je na konci cesty, prejdete okolo striebornej brány
s kravskou lebkou a kúsok pred spáleným stromom pri míľniku
číslo 13.
Ešte raz vďaka.
Earl*

Mama zdvihla hlavu, trochu ako vtáčik ju naklonila nabok a skúmavo si otca premerala. „Ten muž... ten Bo nám daroval dom? Dom?“

„No, predstav si to,“ vyhrkol otec a celý šťastný vyskočil zo stoličky. „Dom, ktorý bude náš. Ktorý nám bude patriť. Na mieste, kde môžeme byť nezávislí, pestovať si vlastnú zeleninu, loviť mäso a byť slobodní. O tom, Cora, sme predsa snili celé roky. Jednoduchší život na hony ďaleko od tohto cirkusu. Budeme slobodní. Vieš si to predstaviť?“

„Moment,“ ozvala sa Leni. Tento nápad bol aj na otca priveľmi odvážny. „Aljaška? Chcete sa znova sťahovať? Veď sme sa tu sotva ohriali.“

Mama sa zamračila. „Ale... tam hore predsa nič nie je, či? Len medvede a Eskimáci.“

Otec chytil mamu za ruky a tak prudko ju postavil zo stoličky, že sa zatackala a padla mu do náručia. Leni vycítila v otcovom nadšenom hlase zúfalý podtón. „Potrebujem to, Cora. Potrebujem miesto, kde sa budem môcť znova nadýchnuť. Občas mám pocit, že idem vyskočiť z kože. Tam na severe mi všetky spomienky a kadejaké hlúposti vyfučia z hlavy. Viem to. My všetci to potrebujeme. A zasa bude všetko, ako bývalo, predtým než ma Vietnam zrazil na kolená.“

Mama pozrela na otca a jej bledá tvár ostro kontrastovala s jeho tmavými vlasmi a opálenou pokožkou.

„No tak, láska,“ prosíkal. „Len si to predstav...“

Leni bola v strehu. Sledovala, ako sa mama pomaly podvoľuje, mení svoje potreby tak, aby vyhovovali tým jeho, ako si predstavuje svoju ďalšiu novú osobnosť – tentoraz pre zmenu aljašskú. Možno sa v duchu presviedčala, že to bude niečo ako kurz osobnej zodpovednosti a rozvoja alebo joga, prípadne budhizmus. Že nájde odpoveď. Kedy a kde to bude a aká bude tá odpoveď, to pre ňu nebolo podstatné. Mame záležalo len na otcovi. „Náš vlastný dom,“ vydýchla. „Ale... peniaze... mohol by si požiadať armádu o penziu pre vojnových veteránov...“

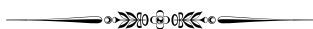
„O tom už ani slovo,“ rázne ju uťal otec a vzdychol. „To neurobím. Nepotrebujem nič len zmenu. A odteraz, Cora, budem s peniazmi zaobchádzať opatrnejšie. Prisahám. Ešte vždy mi zostalo niečo z dedičstva po otcovi. Obmedzím aj pitie. A ak chceš, budem chodiť do podpornej skupiny pre veteránov.“

Toto všetko už Leni zažila. Nakoniec aj tak bolo jedno, čo si ona alebo mama želajú.

Otec chcel nový začiatok. Potreboval ho. A mama zasa potrebovala, aby bol šťastný.

To znamená, že to skúsia znova na novom mieste a s nádejou, že geografická zmena všetko vyrieši. Vyrazia na Aljašku za novým snom. Leni urobí, čo jej povedia, a bude sa tváriť nadšene. Opäť bude v škole „tá nová“. Lebo taká je láska.

DRUHÁ KAPITOLA

Druhý deň ráno Leni ležala v posteli, počúvala, ako na strechu bubnuje dážď a predstavovala si, že pod oblokom kľíčia huby, ich bruchaté, jedovaté klobúky sa derú von z bahna a vábivo sa lesknú. Zaspala neskoro až po polnoci, lebo čítala o nedozerých pláňach Aljašky. Očarilo ju to viac, než očakávala. Aljaška jej tak trochu pripomínala otca. Bola až neskutočne veľká. Rozľahlá. A trochu nebezpečná.

Vtom začula hudbu – z tranzistora sa rinula melódia *Hooked on Feeling*. Odhodila prikrývku a vstala. V kuchyni mama stála pri sporáku a fajčila. Vo svetle lampy vyzerala až nadpozemsky krásne. Vlasý zastrihnuté do voľného účesu mala z noci ešte vždy rozstrapatené a tvár jej zahaľoval závoj modrosivého dymu. Oblečené mala len krátke tielko bielej farby – už toľkokrát prané, že stratilo tvar a na jej útlej postave viselo až príliš voľne – a ružové nohavičky s vyťahanou gumou v páse. Drobný fialkastý fliačik v tvare hviezdy na krku bol zvláštne krásny a zdôrazňoval jemnosť jej črt.

„Choď si ešte ľahnúť,“ privítala ju mama. „Je skoro.“

Leni podišla k nej a položila si hlavu na jej plece. Z maminej pokožky cítila vôňu ružového parfumu a cigariet. „My nespíme,“ odvetila.

My nespíme. To mama vždy hovorievala. Ty a ja. Ich vzájomné puto predstavovalo pre ne istotu a útechu, akoby to, že sú si podobné, ešte umocnilo lásku, čo k sebe cítili. Pravda bola taká, že odkedy sa otec vrátil, mama mávala problémy so spánkom. Kedykoľvek uprostred noci sa Leni zobudila, zakaždým mamu našla, ako sa v prievitnom rozhalenom župane túla po dome. Zvyčajne si aj niečo len tak sama pre seba šepkala, Leni však nerozoznala jednotlivé slová.

„Naozaj tam pôjdeme?“ spýtala sa.

Mama sústredene sledovala čiernu kávu, čo pomaly bublala v malej sklenenej nádobke v hornej časti kovovej varnej kanvice. Hlasno vzdychla: „Asi áno.“

„Kedy?“

„Veď vieš, aký je otec. Čoskoro.“

„Môžem tu dochodiť školský rok?“

Mama len pokrčila plecami.

„Kde je?“

„Ešte pred svitaním šiel predat' zbierku mincí, čo zdedil po svojom otcovi.“ Mama si naliala kávu do šálky, usrkla z nej a položila ju na umakartovú kuchynskú dosku. „Aljaška. Kristepane. Prečo už nie rovno Sibír?“ Riadne si potiahla z cigarety a vyfúkla dym. „Potrebujem kamarátku, s ktorou by som sa mohla pohovárať.“

„Ja som tvoja kamarátka.“

„Máš len trinásť rokov a ja tridsať. Mám byť tvojou matkou. Musím to mať na pamäti.“

Leni začula v matkinom hlase zúfalý tón a to ju vydesilo. Uvedomovala si, aké je to všetko – jej rodina, jej rodičia – krehké. Každé dieťa vojnového veterána vedelo, ako ľahko sa dá človek zlomiť. Leni ešte stále nosila lesklý strieborný náramok ako pamiatku na kapitána, ktorého zajali a už sa nevrátil domov k svojej rodine.

„Potrebujeme šancu. Nový štart. Všetci to potrebujeme. Možno práve Aljaška je tým východiskom.“

„Tak ako bol Oregon a Snohornish a rozosielanie balíčkov so se-mienkami, z čoho sme mali zbohatnúť. Len si spomeň na rok, keď si

vzal do hlavy, že zarobí majland na hracích automatoch. Mohli by sme aspoň raz počkať do konca školského roka?“

Mama vzdychla. „To asi nie. Bež sa obliecť. Už je čas ísť do školy.“
„Dnes nemáme vyučko.“

Mama sa na hodnú chvíľu odmlčala a napokon takmer šeptom povedala: „Pamätáš si tie modré šaty, čo ti ocko kúpil na narodeniny?“

„Jasné.“

„Obleč si ich.“

„Prečo?“

„Heš,“ mávla rukou. „Choď si ich obliecť. Dnes nás dve čaká práca.“

Leni, hoci bola našťavaná a zmätená, poslúchla. Vždy urobila, čo jej povedali. Tak bol život jednoduchší. Išla do svojej izby a chvíľu sa prehrabávala v skrini, kým tie šaty nenašla.

Budeš v nich pekná ako obrázok, Ryška.

Ibaže nebola. Leni presne vedela, ako bude vyzerat': trinásťročné rukaté-nohaté dievča s plochým hrudníkom v ošumelých šatách, z ktorých jej budú trčať vychudnuté stehná a kolená pripomínajúce guľaté kľučky na dverách. Dievča, čo by malo stáť na prahu ženstva, no očividne to tak nie je. Leni si bola na sto percent istá, že ako jediná v ich triede ešte nedostala menštruáciu a nenalievajú sa jej prsia.

Vrátila sa do kuchyne, kde sa vo vzduchu vznášala vôňa kávy a cigaretovej dym, zviezla sa na stoličku a otvorila *Volanie divočiny*.

Mama dobrú hodinu nevyšla zo svojej izby.

Leni ju sotva spoznala. Našuchorila si a nalakovala blond vlasy a stiahla ich do malého drdola. Mala na sebe obtiahnuté šaty na gombíky avokádovozelenej farby s opaskom, ktoré ju zakrývali od krku až po kolená, s rukávami až k zápästiam. A k tomu nylonky a topánky, aké nosia staré ženy. „Pánabeka.“

„Tak, veru tak,“ odvetila mama a zapálila si cigaretu. „Vyzerám ako členka združenia rodičov a priateľov školy, ktorá organizuje predaj koláčov na dobročinnom bazáre.“ Modré očné tieň na viečkach sa jej trochu ligotali. Trocha neistou rukou si nalepila umelé mihalnice a očné linky si nakreslila o čosi hrubšie než zvyčajne. „To sú jediné topánky, čo máš?“

Leni sklonila hlavu a pozrela na svoje topánky značky Earth Shoes, ktoré mali o čosi vyššie špičky než päty a tvarom pripomínali lopaty. Keď v nich prišla Joanne Berkowitzová, všetci v triede ochkali a vzdychali, a Leni doma toľko modlikala, až jej ich kúpili. „Mám ešte tie červené tenisky, ale v tých sa mi včera roztrhli šnúrky.“

„Okej. Tak čo už. Poďme.“

Leni kráčala za matkou a spolu vyšli z domu. Uvelebili sa na červených roztrhaných sedadlách otlčeného Mustanga natretého základnou farbou. Sklápacie dvere vzadu na kufri držali zatvorené len vďaka jasnožltým nylonovým lankám.

Mama odklopila tienidlo proti slnku, aby v zrkadielku ešte raz zhodnotila svoj výzor. (Leni bola presvedčená, že kľúč v zapalovaní by sa ani nepohol, keby mama neskontrolovala, ako vyzerá a nezapálila si cigaretu.) Pery si pretrela rúžom, skusmo ich zovrela a trojuholníkovým cípom manžety na rukáve si utrela neviditeľnú nedokonalosť. Keď bola konečne spokojná, zaklapla tienidlo na miesto a naštartovala. Spolu s motorom sa zaplo aj rádio a spustilo *Midnight in the Oasis*.

„Vieš, že existuje sto spôsobov, ako sa dá na Aljaške zomrieť?“ spýtala sa jej Leni. „Môžeš sa zrútiť z horského úbočia alebo sa pod tebou preborí tenký ľad. No môžeš aj zamrznúť alebo zomrieť od hladu. Dokonca ťa môže niečo zožrať.“

„Otec ti nemal dať tú knihu.“ Mama zasunula kazetu do prehrávača a ozval sa hlas Carole Kingovej. *I feel the earth move...*

Mama začala spievať a Leni sa pridala. Pár úžasných minút robili niečo úplne obyčajné – šinuli sa po I-5 do centra Seattlu. Mama prechádzala z jedného jazdného pruhu do druhého zakaždým, keď sa pred nimi objavilo auto, a v ruke položenej na volante dvoma prstami zvierala cigaretu.

O dva bloky ďalej mama zatiahla ku kraju cesty a zastala pred bankou. Zaparkovala. Opäť si skontrolovala mejkap a povedala: „Zostaň tu.“ A vystúpila z auta.

Leni natiahla ruku k dverám a zamkla ich. Sledovala mamu, ako kráča k vchodu. V skutočnosti vlastne ani nekráčala, ale ladne plávala,

mierne pohojďávala bokmi z jednej strany na druhú. Bola krásna a uvedomovala si to. To bola ďalšia vec, pre ktorú sa rodičia hádali. Pre spôsob, akým si muži obzerali mamu. Otec to neznášal, no Leni vedela, že mame je tá pozornosť príjemná (aj keď si dávala pozor, aby to nepriznala.)

Zato o štvrtúhodinu, keď mama vyšla z banky, sa už tak hrdo neniesla. Energicky pochodovala s rukami zovretými v päšť. Vyzerala riadne našťvaná. Jemne tvarovanú čeľusť mala pevne zaťatú. „Ten skruvysyn,“ vyštekla, keď myknutím otvorila dvere auta a sadla si. Ešte raz nadávku zopakovala, keď ich zabuchla.

„Čo sa stalo?“ spýtala sa Leni.

„Tvoj otec vybielil náš sporiaci účet. A v banke mi nevydajú kreditku, kým to spolu so mnou nepodpíše manžel alebo môj otec.“ Zapálila si cigaretu. „Kristepane, veď sa píše rok 1974. Som zamestnaná. Zarábam peniaze. A len preto, že som žena, bez podpisu chlapa nedostanem kreditku. Toto je svet mužov, dievčatko moje.“ Naštartovala, vyrazila do premávky a zabočila na diaľnicu.

Leni pri tom prechádzaní z jedného pruhu do druhého hádzalo z jednej strany na druhú. Natoľko sa sústredila, aby sa udržala na mieste, že až po niekoľkých kilometroch si uvedomila, že vyšli z kopcovitého centra Seattlu a prechádzajú tichou štvrtou elegantných domov lemovanou stromami. „Pánabeka,“ takmer šeptom vydýchla Leni. V tejto ulici nebola už veľa rokov. Bolo to tak dávno, že na to takmer zabudla.

Z domov v tejto ulici priam vyžarovalo bohatstvo a nadradenosť. Na vybetónovaných príjazdových cestách stáli novučičké Cadillacy, Toronada a Lincoln Continentaly.

Mama zaparkovala pred rozľahlým domom z nahrubo otesaného sivého kameňa s oblokmi, ktorých sklá boli rozdelené do kosoštvorcov. Stál na malej vyvýšenine obklopený pedantsky zastrihnutým trávnikom na okrajoch ohraničeným starostlivo udržiavanými záhonmi kvetov. Na poštovej schránke bolo meno Golliher.

„Fíha. Tu sme neboli pekných pár rokov,“ poznamenala Leni.

„Viem. Zostaň v aute.“

„To teda nie. Tento mesiac zmizlo ďalšie dievča. Sama tu nezostanem.“

„Ukáž sa mi,“ prikázala jej mama, z kabelky vytiahla kefu na vlasy a dve ružové mašle. Pritiahla si Leni bližšie a mykšľovala jej dlhé ryšavé vlasy, akoby sa niečím previnili. „Au!“ vyhrkla Leni, keď jej ich mama zapletala do vrkočov, čo jej z oboch strán hlavy trčali ako antény.

„Dnes, Lenora, budeš iba počúvať,“ upozornila ju mama a na koniec každého vrkoča jej uviazala mašľu.

„Na vrkoče som už veľká,“ ohradila sa Leni.

„Dnes ani muk,“ zopakovala mama. „Zober si so sebou knihu a nechaj dospelých, aby sa pohovárali.“ Otvorila dvere auta a vystúpila. Leni trochu pobehla, aby si s ňou zladila krok.

Mama ju chytila za ruku a po chodníku lemovanom kríkmí zastrihnutými do rôznych tvarov s ňou kráčala k veľkým dreveným vchodovým dverám.

Tam pozrela na Leni, zamrmala „Aj tak z toho nič nebude,“ a zazvonila. Ozval sa hlboký zvonivý zvuk pripomínajúci kostolné zvony a po ňom tlmené kroky.

O chvíľu im Lenina stará mama otvorila dvere. Mala na sebe šaty fialkasto-baklažánovej farby prepášané tenkým opaskom a na krku tri rady perál, akoby sa chystala na obed ku guvernérovi. Oriekovohnedé vlasy, natočené a nalakované, sa jej leskli ako sviatočná čerstvo upečená vianočka. Od údivu vytreštila oči, na ktorých viditeľne nešetrila mejkapom. „Coraline,“ šepla a rozhodiac ruky podišla k nim.

„Otec je doma?“ spýtala sa mama.

Stará mama cúvla a spustila ruky pozdĺž tela. „Dnes je na tenise.“

Mama prikývla. „Môžeme ísť dnu?“

Leni si všimla, ako tá otázka vyviedla starú mamu z miery. Na bledom napudrovanom čele sa jej zavlňili vrásky. „Samozrejme. Vitaj, Lenora. Aká som rada, že vás znova vidím.“

Stará mama ustúpila do prítmnia chodby. Viedla ich cez vstupnú halu, za ktorou sa nachádzali dvere do viacerých miestností a schodisko, čo sa v oblúku skrúcalo na poschodie, kde vládlo šero.

V dome sa šírila vôňa citrónového vosku a kvetov. Prešli až na uzatvorenú zadnú terasu s polkruhovitými oblokmi a obrovskými sklennými dverami. Všade navôkol boli kvety. Terasa bola zariadená bielym prúteným nábytkom. Leni prikázali, aby si sadla k malému stolíku s výhľadom do záhrady.

„Tak veľmi ste mi obe chýbali,“ vzdychla stará mama. A potom, akoby ju znervóznilo jej vlastné priznanie, kamsi odkráčala a o chvíľu sa vrátila s knihou v ruke. „Pamätám sa, že si rada čítala, Lenora. Už ako dvojročná si všade vláčila so sebou knižku. Túto som ti kúpila ešte dávno pred rokmi, ale... nevedela som adresu, kam ti ju mám poslať. Aj ona má ryšavé vlasy.“

Leni si sadla a zobrala do ruky knihu, ktorú doma čítala tak často, že niektoré pasáže vedela naspamäť. *Pípi Dlhá pančucha*. Bola určená dievčatám, no oveľa mladším. Leni už dávno čítala iné knihy. „Ďakujem, madam.“

„Prosím, hovor mi stará mama,“ požiadala ju tichým hlasom, v ktorom bolo cítiť záchvev silnej túžby. Vzápätí však sústredila pozornosť na mamu.

Odviedla ju k bielemu kovovému stolíku pri obloku. Hneď vedľa v pozlátenej klietke si hrkúťali dva biele vtáčiky. Leni prebleslo hlavou, že sú určite smutné, keď nemôžu lietať.

„Som prekvapená, že si ma pustila dnu,“ poznamenala mama a sadla si.

„Nebud' netaktná, Coraline. Tu si vždy vítaná. My s otcom ťa ľúbime.“

„Ale môjho muža by ste dnu nepustili.“

„Obrátil ťa proti nám. A proti všetkým tvojim priateľom, ak sa to tak dá povedať. Chce ťa mať len pre seba...“

„Je zbytočné, aby sme to zasa všetko odznova preberali. Sťahujeme sa na Aljašku.“

Stará mama sa zviezla na stoličku. „Ach, pre Kristove rany.“

„Ernt tam zdedil dom a kus zeme. Budeme pestovať vlastnú zeleninu, loviť zver na mäso a žiť podľa vlastných pravidiel. Spätí s prírodou. Ako kedysi pionieri.“

„Prestaň! Nemám chuť počúvať tie nezmysly. Zberáš sa ísť za ním až na koniec sveta, kde nebude nikto, kto by ti pomohol. S otcom sme sa veľmi snažili uchrániť ťa pred chybami, čo si narobila, ibaže ty našu pomoc odmietaš. Ešte stále si myslíš, že život je len hra, však? Iba tak poletuješ...“

„Dost' už,“ ostro sa ohradila mama a trochu sa predklonila. „Vieš, aké to bolo pre mňa ťažké, kým som sa odhodlala sem prísť?“

Sotva dozneli jej slová, nastalo ticho prerušované len vtáčim hrkútaním.

Vyzeralo to, akoby sa cez terasu prehnal závan mrazivého vzduchu. Leni by prisahala, že drahé priesvitné závesy sa zachveli, hoci ani jeden oblok nebol otvorený.

Snažila sa predstaviť si mamu v tomto skostnatenom, uzavretom svete, no nedarilo sa jej to. Priepasť medzi mamou v mladom veku, ktorú takto vychovávali, a ženou, ktorou sa stala, sa jej videla neprekonateľná. V duchu si kladla otázku, či všetky tie protesty, na ktorých sa zúčastnili, kým bol ocko preč – proti atómovej energii, proti vojne –, všetky tie semináre osobného rastu a rôzne náboženstvá, čo mama vyskúšala, bol v skutočnosti len jej spôsob, ako sa vzbúriť proti žene, ktorú z nej rodičia vychovali.

„Nedaj sa nahovoriť na takú bláznivú a nebezpečnú vec, Coraline. Odíď od neho. Vráť sa domov. Tu budeš v bezpečí.“

„Mami, nechápeš, že ho ľúbim?“

„Cora,“ odvetila stará mama pokojným hlasom. „Prosím ťa, počúvaj ma. Vieš predsa, že je nebezpečný...“

„Odchádzame na Aljašku,“ rezolútne vyhlásila mama. „Prišla som sa rozlúčiť a...“ Jej hlas postupne slabol. „Pomôžeš nám alebo nie?“

Stará mama hodnú chvíľu mlčala, len si podchvíľou založila ruky na hrudi a znova ich uvoľnila. „Koľko potrebuješ tentoraz?“ spýtala sa napokon.

CESTOU DOMOV MAMA fajčila jednu od druhej a pustila rádio tak nahlas, že sa nemohli zhovárať. Vlastne to bolo dobre, lebo Leni síce

mala kopu otázok, no vôbec nevedela, odkiaľ by mala začať. Dnes nazrela do sveta, ktorý sa nachádzal pod povrchom toho jej vlastného. Mama nikdy pred Leni nespomínala, ako žila predtým, než sa vydala. S otcom spolu utiekli, čo bol napriek všetkému krásny romantický príbeh. Mama odišla zo strednej školy a „žila z lásky“. Zakaždým to opisovala ako rozprávku. Ibaže Leni už mala dosť rokov, aby vedela, že tak ako vo všetkých rozprávkach aj v tej ich sa nachádzajú spleť húštiny, temné miesta a zmarené sny.

Bolo jej jasné, že mama je na svoju matku našťavaná, no napriek tomu ju išla požiadať o pomoc a vlastne ani nemusela žiadať a peniaze dostala. Leni to nešlo do hlavy a dosť ju to znepokojilo. Ako je možné, že matka a dcéra sa tak veľmi odcudzili?

Mama zabočila k ich domu a vypla motor. Zmlklo aj rádio a nastalo ticho.

„Tvojmu otcovi nepoviem, že som od starej mamy dostala peniaze,“ upozornila ju mama. „Je to hrdý chlap.“

„Ale...“

„O tom nebudeme diskutovať, Leni. Nesmieš to otcovi povedať.“ Mama otvorila dvere auta, vystúpila a hlučne ich za sebou zabuchla.

Leni, zmätená maminým nečakaným príkazom, kráčala za ňou krížom cez povädnutý, blatistý trávnik v prednej záhradke, okolo húštiny vysokých borievkových kríkov, ktorých vetvy prerastali krížom-krážom jedna cez druhú a siahali až k dverám domu.

Otca našli v kuchyni. Sedel nad mapami a knihami rozloženými na stole a z fľaše popíjal kokakolu.

Keď vošli dnu, zdvihol hlavu a zoširoka sa na usmial. „Už som vymyslel, kadiaľ pôjdeme. Vyrazíme hore cez Britskú Kolumbiu a Yukonské teritórium. Dokopy je to niečo vyše tritisícosemsto kilometrov. Zapište si to do kalendára, dámy. O štyri dni sa začína náš nový život.“

„Mne sa ešte neskončila škola...“ ohradila sa Leni.

„Koho teraz zaujíma tvoja škola? Život je ozajstná škola, Leni,“ odvetil otec a pozrel na mamu. „Predal som závodný Pontiac, zbierku mincí aj gitaru. Takže trocha prachov máme. Tvojho Mustanga vymeníme

za Volkswagen mikrobús, no pravda je taká, že ešte trocha bubákov by sa nám hodilo.“

Leni zaškúlila na mamu a zachytila jej pohľad.

Nehovor mu to.

Nemala z toho dobrý pocit. Veď klamať sa nesmie. A zámerné zatajenie takejto informácie bolo očividné klamstvo.

Napriek tomu Leni ani nemukla. Ani vo sne by jej totiž neprišlo na um vzoprieť sa maminmu príkazu. V celom tomto veľkom svete – a vo vidine ich sťahovania na Aljašku jeho veľkosť ešte trojnásobne narástla – mama bola Leninou jedinou skutočnou istotou.